

Een jaar van wederopbouw

De schrik van de klap die de economie in 2009 heeft gekregen zit er nog goed in: Nederland was in 2009 een halve eeuw terug in de tijd. Maar 2010 zal later de geschiedenis ingaan als het jaar van de wederopbouw.

Een jaar eerder, op 17 februari 2009, had Teulings nog op zijn somberst gekeken, want, samen met premier Jan Peter Balkenende, kwam hij zeggen dat de economie in 2009 met maar liefst 3,5 procent zou krimpen, althans zo voorspelde het CPB. Maar op 12 februari 2010, terwijl het buiten vriest dat het kraakt en het zelfs de koudste winter sinds 1963 is, is het een feestdag voor Teulings. Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft zojuist, om 9.30 uur, bekendgemaakt dat de Nederlandse economie in 2009 inderdaad met 3,5 procent is gekrompen. Terwijl Teulings met zijn vingers naar de camera zwaait, zoals Luis Suarez na een doelpunt, probeert Wouter Bos boven de juichende CPB-menigte uit te komen met de opmerking dat het vroeg in 2009 uitgezette beleid toch maar mooi heeft gewerkt. Op de vraag van een reporter of het nu juist niet Michiel Vergeer van het CBS was die de recessie eigenhandig had beëindigd, maakt Bos een wegwuivend gebaar. Op vrijdag 13 november 2009, om 9.30 uur in de ochtend, had Vergeer immers onomwonden gesteld: "Nederland is uit de recessie!". De Nederlandse consument vatte deze verlossende uitspraak letterlijk op als een teken om eens flink uit te pakken in december. En zo gebeurde het dat de sinterklaasinkopen, de kerstinkopen en ook de vuurwerkinkopen in 2009 alle records braken. Vergeer, zich welbewust van zijn invloed, opent zijn persconferentie op 12 februari dan ook met de klasieke woorden: "Dank u, Sinterklaasje!". Het jaar 2010 begint goed. Een echte ouderwetse winter, maar liefst vier weken vrieskou, en een echte Elfstedentocht. De schrik van de klap die de economie in 2009 heeft gekregen zit er nog goed in, en er wordt overal over nagepraat. De banken verwijten China dat ze eigenhandig de wereldhandel hebben stilgelegd, de FNV verwijt Wouter Bos nalatigheid, Geert Wilders ziet er de hand van de islam in, en Gerrit Zalm laat in een interview weten dat als hij minister van Financiën was geweest, er helemaal geen crisis was geweest. De winter komt hard aan en de Nederlander zit veel binnen. De woorden "wederopbouw na de crisis" worden veelvuldig gebruikt, en er daalt een herkenbaar warm gevoel neer. Het is het gevoel van de jaren vijftig van de vorige eeuw. We

hebben er allemaal laatdunkend over gedaan, over die jaren vijftig, maar eigenlijk was het de mooiste tijd na de oorlog, zo hoor je velen zeggen. De auto's waren mooi en zuinig, de postzegels prachtig, je schreef elkaar een brief, de muziek op de radio was rustig, en buiten klonk het geluid van in aanbouw zijnde huizen. Ook nu, bijna zestig jaar later, komt dat gevoel weer terug. We kijken elkaar aan, en nemen ons voor niet meer over het crisisjaar 2009 te spreken, maar gewoon weer eens lekker aan de slag te gaan. De economie groeit dan ook met een heerlijke naoorlogse vier procent, nieuwe wegen worden aangelegd, huizen in de Prachtwijken gaan tegen de vlakke en worden vervangen door mooie nieuwe galerijflats, en het CDA neemt ferm de leiding in de polls.

In de rest van de wereld is het, in tegenstelling tot in Nederland, erg onrustig. Voor het eerst sinds jaren laat China weten dat het met de economie stukken minder gaat. Werden de bbp-cijfers altijd een maand na het kwartaal al bekendgemaakt, het cijfer voor het eerste kwartaal van 2010 komt nu pas eind mei naar buiten. De groei is afgezwakt naar twee procent, en de voorspellingen voor 2011 zijn ongunstig. Regionale aandelenbeurzen lijden flink verlies maar veren weer helemaal op als Japan laat weten dat de economie enorm aan het groeien is in het voorjaar van 2010. Na een eindeloos lijkende recessie klimt Japan met grote snelheid omhoog. Ook Duitsland herstelt zich flink, de auto-industrie brengt bijvoorbeeld zeer succesvolle hybride modellen op de markt, en dit wakkert allemaal het jarenvijftiggevoel verder aan.

Na een heel jaar veel over de economie te hebben gepraat en gehoord, lijkt men in Nederland wel een beetje moe van dit onderwerp. Er is grote behoefte nu eens een tijdje niets te horen over banken, bonus en crises. En er is ook behoefte aan ontspanning. André van Duin weet als geen ander hierop in te spelen, en start dan ook een zeer succesvolle show op zaterdagavond om 8 uur. "Gewoon lekker lachen" heet het programma, en heel Nederland kijkt er naar. Koffie, chocolademelk en een gebakje: een zaterdagavond als vanouds. Gezinnen gaan bij elkaar op bezoek, om samen naar de televisie te kijken, en om na dit geweldige programma nog een spelletje monopoly te doen. Een slimme ondernemer heeft een retroversie in de markt gezet, waarbij met prachtig vormgegeven guldens wordt betaald, en de grootste coupure is duizend gulden.

De Olympische Winterspelen in Vancouver brengen voor Nederland een onverwacht succes. Het

PHILIP HANS FRANSES
Hoogleraar aan de Erasmus
Universiteit Rotterdam

dames-2-bobsleeteam haalt een bronzen medaille in de stromende regen. De Nederlandse schaatsers vallen helaas tegen, hoewel Sven Kramer wel het goud pakt op de 10.000 meter. De Canadezen winnen het ijshockeytoernooi, en bij het kunstschaatsen is er weer een ouderwetse rel. Boze tongen beweren dat de Noord-Koreaanse winnares, die vooral opvalt omdat ze haar mannelijke partner drie meter in de lucht kan werpen, eigenlijk een man is. Artsen doen ter plaatse een onderzoek en stellen in een gezamenlijk perscommuniqué dat “zij het ook niet weten”, waarbij een van hen verzucht “zoiets nog nooit eerder gezien te hebben”.

Terwijl het openingsvuurwerk bij de Wereldtentoonstelling in Sjanghai een deel van het Taiwanese paviljoen in de as legt, maakt Nederland zich op voor het Songfestival. De winnende inzending uit ons land is het door Vader Abraham geschreven nummer “En we gaan met z'n allen naar Parijs”. Het wordt een grote kans toegedicht want het was immers in 1983 ook al een grote hit, hoewel we toen dankzij een 12-1-overwinning van Spanje op Malta, naar verluidt een van de eerste “verkochte” wedstrijden, helemaal niet naar Parijs gingen. Als je dan in die tijd toch een hit kunt scoren, dan kun je wat, is de redenering, en het lied, gezongen door de gelegenhedsformatie HSL, wordt helaas op één na laatste. K3 wint voor België het festival met de meezinger “Mooi blond is niet lelijk”. Nu het festival in 2011 dichterbij wordt gehouden, denkt Nederland weer een kans te maken, zeker nu Gordon voorstelt om dan gewoon te playbacken.

Aan het eind van de lente is het nog steeds te koud voor de tijd van het jaar, zo zegt Piet Paulusma, die eigenlijk ook niet weet wat dat betekent: “voor de tijd van het jaar”. Begin juli gaat de barometer omhoog. Nederland geniet vier warme weken van het zonlicht. Hele buurten kleuren oranje, stadions worden nagebouwd in de achtertuin, want het is immers het WK-voetbal in Zuid-Afrika. Terwijl Oranjefans in Kaapstad vanwege ordeverstoring de wedstrijden achter de tralies van speciaal daarvoor gebouwde gevangenissen bekijken, geniet Nederland vooral van het spel van de Afrikaanse teams. Het Nederlandse elftal wordt helaas uitgeschakeld in de groepsfase, waarbij een blamerende nederlaag op Japan nog lang wordt besproken. De zojuist vrijgelaten supporters scharen zich massaal achter het team van Ivoorkust, waar Feyenoorder Sekou Cissé de sterren van de hemel speelt. Uiteindelijk haalt Ivoorkust de finale niet door een nederlaag bij Argentinië, het land dat uiteindelijk ook kampioen wordt.

In de tweede helft van het jaar gebeurt er toch nog veel. President Obama raakt tijdens de opening van het honkbalseizoen de bal onverwacht hard en treft

---

Hoogtepunt voor Nederland in 2010 is zonder twijfel de toewijzing door de FIFA van het WK-voetbal in 2018, samen te organiseren met België

daarmee helaas een jonge moeder op de eerste rij. Dit op Youtube “meest bekeken ooit” filmpje gaat de wereld rond, en de Republikeinen roepen om zijn aftreden. De Belgische EU-president verwelkomt Turkije als nieuw EU-lid, en sinds die signeersessie wordt niets meer van hem vernomen. Niemand anders dan Silvio Berlusconi volgt hem op, en hij maakt zich onsterfelijk door tijdens zijn inaugurele rede te zeggen dat hij, naar goed Italiaans gebruik, “Amerika er wel even bij kan doen”. In de herfst verschijnt er een nieuwe film van Al Gore, die in het Nederlands vertaald zal worden als “Ongemakkelijk fris”. Immers, niet alleen geven metingen op Spitsbergen en Groenland aan dat de ijsberenpopulaties flink aan het stijgen zijn, maar uit nieuw onderzoek blijkt ook dat jaarringen van bomen ver onder het ijs aantonen dat het vroeger veel warmer was dan we dachten, en dat de bekende hockeystickgrafiek

duo eigenlijk ondersteboven moet worden getekend. Geert Wilders stelt voor dat autochtonen naar goed voorbeeld van de “nieuwe Nederlanders” vooral in oude auto's moeten gaan rijden om de CO₂-uitstoot te verhogen.

De feestelijke heropening van het Stedelijk Museum in Amsterdam eind november, maar liefst een half jaar later dan gepland, levert een fikse rel op. Terwijl de directeur de koningin erop wijst dat het museum zoals gezegd “een losse chronologische presentatie van de collectie” beoogt, kunnen journalisten duidelijk horen dat de koningin tegen Máxima zegt: “Volgens mij hangt alles door elkaar, wat een rommeltje.” Naar aanleiding hiervan laat Arend Jan Boekestijn via de SP Kamervragen stellen over deze kwestie, want hij stelt: “waarom mag de koningin alles zeggen en ik niet?”. Boze tongen suggereren dat de SP zich heeft laten gebruiken, want nog diezelfde week verschijnt Boekestijns boek En wat zij nog meer zei, een gouden greep, zo vlak voor de Kerst.

Hoogtepunt voor Nederland in 2010 is zonder twijfel de toewijzing door de FIFA van het WK-voetbal in 2018, samen te organiseren met België. Grootse bouwplannen worden gesmeed, maar een oud dispuut tussen Amsterdam en Rotterdam komt boven. Met de leuze “Boven de Oude Rijn groeit geen gras” weet Alphen aan den Rijn het pleit te beslechten en wordt er op het Archeonterrein het grootste stadion van Nederland gebouwd. In december verschijnt nog een boek van Teulings en de zijnen met als titel Waarom wij het altijd zo goed zien, en het Oudejaar wordt afgesloten met de allerlaatste conference van Freek de Jonge, waarin hij overtuigend de rol van zijn vader speelt. Zijn dertig minuten durende preek, die maar net voor twaalf uur is afgelopen, doet Nederland weer wensen dat de jaren zestig weer zullen aanbreken. Heel even was Nederland voor een jaar een halve eeuw terug in de tijd. 2010 zou later de geschiedenis ingaan als het jaar van de wederopbouw.